

Vedle osvojení češtiny jako druhého jazyka a kontaktu s českými mluvícími vrstevníky je pro děti, které se učí česky, velice důležitá i **gramotnost v mateřském jazyce**. Pro celkový vývoj dítěte je znalost prvního jazyka velmi důležitá. Dítě se pak mnohem lépe učí nové poznatky, pokud si je může spojit s vědomostmi a znalostmi osvojenými v mateřštině.

VÍCEJAZYČNOST:

- ✘ Předchází sociálnímu vyloučení dětí, jejichž mateřský jazyk se liší od jazyka většinové společnosti.
- ✘ Umožňuje dětem lépe zakořenit v novém prostředí.
- ✘ Posiluje identitu dítěte a jeho sebevědomí.
- ✘ Rozvíjí jazykové schopnosti a myšlení napříč jazyky.
- ✘ Umožňuje uchování kulturního dědictví (m. j. tradice, pohádky, sounáležitost s komunitou...).

Vícejazyční žáci používají své jazyky k různým účelům a v komunikaci s různými lidmi (mateřský v rodině, druhý v širší společnosti, ve škole atd.), tím je také ovlivněna slovní zásoba, úroveň ovládnutí i jazyková preference. Znalost mateřského jazyka je pro tyto děti nejen prospěšná, ale většinou také nutná k tomu, aby komunikovaly se členy své rodiny. Bez znalosti mateřského jazyka sice obstojí ve škole, ale mohou mít vážné problémy v komunikaci s rodiči, což může způsobit potíže s výchovou a chováním. Důležitá je tedy spolupráce školy s rodiči – jednak aby našli cestu, jak dítě co nejlépe naučit česky, ale také jak zachovat a dále rozvíjet dovednosti v prvním jazyce dítěte.

DOPORUČUJEME:

- ✘ Nesnažte se děti od mateřského jazyka odstříhnout – hrozí jim ztráta identity. Nabízejte dětem dostatek příležitostí k rozšíření využití mateřského jazyka (dětský kolektiv s mateřským jazykem, návštěvy země původu atd.).
- ✘ Výchova dětí v jazyce vaší rodiny je velmi důležitá, protože jen tak s nimi můžete komunikovat v jazyce, ve kterém se cítíte sebejistě.
- ✘ Učitelé by neměli rodičům radit, aby doma mluvili se svými dětmi pouze česky, protože děti by se mohly naučit od rodičů, kteří dostatečně neznají češtinu, chybné obraty, výslovnost apod. Zároveň by přišly o možnost rozvíjet se ve svém rodném jazyce.
- ✘ Zaveďte si domácí jazyková pravidla, která vám budou vyhovovat.
- ✘ Rozvíjejte mateřský jazyk, a to nejen mluvený, ale i čtený/psaný.

Je důležité, aby pro děti existovaly vhodné podmínky pro používání jazyka rodiny i v mateřských školách a ve školách. Pro používání jazyka je velkým přínosem, pokud si děti uvědomí jeho hodnotu i mimo rodinné prostředí. Posiluje to jazykové povědomí všech zainteresovaných osob, jazykovou různorodost a neformální možnosti využití všech jazyků. Promluvte si s pracovníky vzdělávacích institucí, které vaše děti navštěvují, a informujte se na způsoby jejich přístupu k mnohojazyčnosti. Váš názor na něj si pracovníci jistě rádi vyslechnou, stejně jako informace o vaší kultuře a tradicích.

Ve škole mají větší šanci naučit se vyučovací jazyk a celkově uspět ty děti, jejichž rodinní příslušníci s nimi mohli trávit čas, vyprávěli jim příběhy nebo s nimi hovořili způsobem, který rozvíjel slovní zásobu v jejich mateřském jazyce. Znalosti a schopnosti dětí jsou přenositelné z mateřského jazyka naučeného doma do jazyka používaného ve škole.

UŽITEČNÉ ODKAZY:

- 👁 [Časopis pro vícejazyčné děti a multikulturní výchovu Kamarádi \(www.zaedno.org/home-kamaradi\)](http://www.zaedno.org/home-kamaradi)
- 👁 [K navazování na odborné pojmosloví v mateřském jazyce mohou posloužit překladové slovníčky \(https://www.inkluzivniskola.cz/prekladove-slovnicky\)](https://www.inkluzivniskola.cz/prekladove-slovnicky)
- 👁 <http://www.multilingual-families.eu/repository/for-parents>
- 👁 <https://www.inkluzivniskola.cz/vicejazycnost>
- 👁 Cummins, J.: Vzdělávání vícejazyčných žáků. In: Existuje-li to, je to možné: inspirace pro vzdělávání dětí s odlišným mateřským jazykem. META slaví 15, s. 183–190. Praha 2021.

Pe lângă învățarea limbii cehe ca a doua limbă și contactul cu colegii vorbitori de cehă, pentru copii care învață cehă, este importantă și **cunoașterea limbii materne**. Cunoașterea primei limbi este foarte importantă pentru dezvoltarea generală a copilului. Copilul apoi asimilează mult mai bine noi cunoștințe, dacă le poate asocia cu cunoștințele și aptitudinile dobândite în limba maternă.

MULTILINGVISMUL:

- * Previne excluziunea socială a copiilor a căror limbă maternă diferă de cea a societății majoritare.
- * Le permite copiilor să prindă mai bine rădăcini în mediul nou.
- * Fortifică identitatea și încrederea în sine a copilului.
- * Dezvoltă abilitățile lingvistice și gândirea în diferite limbi.
- * Permite păstrarea patrimoniului cultural(tradiții, basme, apartenența la comunitate...).

Elevii multilingvi folosesc limbile în scopuri diferite și în comunicarea cu diferite persoane (maternă în familie, a doua în societate, la școală etc.), ceea ce afectează și vocabularul, nivelul de cunoaștere și preferințele lingvistice. Cunoașterea limbii materne nu este doar benefică pentru acești copii, ci este necesară în comunicarea cu membrii familiei lor. Fără cunoașterea limbii lor materne, ei vor face față la școală, dar pot avea probleme serioase în comunicarea cu părinții, ceea ce poate cauza probleme de educație și comportament. Prin urmare, este important ca școala să coopereze cu părinții - atât pentru a găsi o modalitate de a învăța copii cât mai bine cehă, dar și pentru a menține și dezvolta în continuare abilitățile copilului în limba maternă.

VĂ RECOMANDĂM:

- * Nu încercați să separați copiii de limba maternă – riscă să-și piardă identitatea. Oferiți copiilor o mulțime de oportunități de a-și extinde utilizarea limbii materne (grup de copii cu limba maternă, vizite în țara de origine etc.).
- * Educația copiilor în limba familiei este foarte importantă, pentru că numai așa puteți comunica cu ei într-o limbă în care vă simțiți încrezută.
- * Profesorii nu ar trebui să-i sfătuiască pe părinți să vorbească cu copiii lor acasă doar în cehă, deoarece copiii ar putea învăța de la părinții, care nu cunosc suficient cehă, expresii sau pronunții greșite etc.
- * În același timp, ar pierde posibilitatea de a se dezvolta în limba lor maternă.
- * Stabiliți acasă reguli de utilizare a limbilor, așa cum vi se potrivesc dvs.
- * Dezvoltați-vă limba maternă, nu doar vorbită, dar și citită/scrisă.

Este important să existe condiții pentru ca copiii să folosească limba familiei în grădinițe și școli. Pentru practicarea limbii, este un mare beneficiu, atunci când copiii își dau seama de valoarea ei și în afara mediului familial. Acest fapt, îmbunătățește gradul de conștientizare a limbii de către toate părțile interesate, diversitatea lingvistică și utilizarea informală a tuturor limbilor. Discutați cu personalul instituțiilor de învățământ, pe care le frecventează copii dvs. și aflați cum abordează multilingvismul. Personalul va fi cu siguranță bucuros să audă părerea dvs., precum și informațiile despre cultura și tradițiile dvs.

La școală, au șanse mai mari să învețe limba de predare și în general să reușească acei copii ai căror membri ai familiei au petrecut cu ei timpul, le-au spus povești sau au discutat într-un mod, care le-a dezvoltat vocabularul lor în limba maternă. Cunoștințele și abilitățile copiilor sunt transferabile din limba maternă învățată acasă în limba folosită la școală.

LINKURI UTILE:

- 📄 Revista pentru copii multilingvi și educație multiculturală Kamarádi (www.zaedno.org/home-kamaradi)
- 📄 Pentru utilizarea terminologiei profesionale din limba maternă vă pot ajuta dicționarele (<https://www.inkluzivniskola.cz/prekladove-slovnicky>)
- 📄 <http://www.multilingual-families.eu/repository/for-parents>
- 📄 <https://www.inkluzivniskola.cz/vicejazycnost>
- 📄 Cummins, J.: Vzdělávání vicejazyčných žáků. In: Existuje-li to, je to možné: inspirace pro vzdělávání dětí s odlišným mateřským jazykem. META slaví 15, s. 183–190. Praha 2021.